

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ
PAŽYMA**

**DĖL ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375 13, 14, 20 IR 20-1
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-
1881 2, 16 IR 67 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ (TAP-18-1793(2); TAP-18-
1794(2); TAP-18-1795(2))**
2018-11-27 Nr. NV-3132
Vilnius

Projektų rengėjas: Energetikos ministerija.

Projektų tikslas: sudaryti sąlygas spartesnei gaminančių vartotojų įrengtų elektrinių plėtrai ir paskatinti didesnę vietinės iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintos elektros energijos gamybą, mažinant elektros energijos importą iš trečiųjų šalių.

Dabartinė situacija:

Šiuo metu gaminančių vartotojų veiklą reglamentuojanti teisinė bazė nėra pakankama, norint pasiekti Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje nustatytus tikslus:

- neleidžiama gaminantiems vartotojams gaminti ir vartoti elektros energiją geografiškai skirtingose vietose;
- neregamentuota asmenų, siekiančių tapti gaminančiais vartotojais, elektros energijos gamybos įrenginių statyba ir įrengimas per trečiuosius asmenis;
- nenumatyta tinklų operatorių sąnaudų, susijusių su asmenų, siekiančių tapti gaminančiais vartotojais, elektros įrenginių prijungimu prie elektros tinklų, diferencijavimas t. y. visi asmenys, siekiantys tapti gaminančiais vartotojais, apmoka 100 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos patvirtintą įkainį;
- neužtikrinama gaminančių vartotojų plėtra daugiabučiuose;
- neužtikrinta gaminančių vartotojų teisėtų lūkesčių apsauga;
- Gaminančių vartotojų elektrinėms taikomi pertekliniai technologiniai ribojimai, administracinės procedūros (leidimai).

Įgyvendinus siūlomą reglamentavimą, numatoma spartesnė gaminančių vartotojų įrengtų elektrinių plėtra, taip prisidedant prie klimato kaitos poveikio mažinimo, šalies ekonomikos augimo, skatintų didesnę vietinės iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintos elektros energijos gamybą, mažinant elektros energijos importą iš trečiųjų šalių.

Valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų poreikio Įstatymų projektams įgyvendinti nenumatyta. Tačiau siūlomų pakeitimų kontekste prognozuojama nedidelė įtaka elektros energijos tinklų sąnaudoms, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų (toliau - VIAP) lėšų surinkimui.

Projektų esmė. Įstatymų projektais siūloma:

- sudaryti sąlygas gaminantiems vartotojams gaminti ir vartoti elektros energiją geografiškai skirtingose vietose;
- nustatyti, kad asmenų, siekiančių tapti gaminančiais vartotojais, elektros energijos gamybos įrenginiai gali būti statomi, įrengiami ir eksploatuojami Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka trečiųjų asmenų, gavus leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir leidimą gaminti elektros energiją;
- nustatyti elektros tinklų operatorių sąnaudų, susijusių su asmenų, siekiančių tapti gaminančiais vartotojais, elektros įrenginių prijungimu prie elektros tinklų, diferencijavimą;
- sudaryti sąlygas, leidžiančias asmenims gaminti elektros energiją ne tik bendroms daugiabučio, bet ir butų reikmėms;
- apsaugoti gaminančių vartotojų teisėtus lūkesčius dėl į elektrines atliktų investicijų atsipirkimo, nustatant gaminančių vartotojų elektros energijos kaupimo laikotarpio galiojimą laike;
- leisti įsirengti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias elektrines, kurių įrengtoji galia neviršytų vartotojo objektui suteiktos leistinosios naudoti galios ir nebūtų didesnė kaip 500 kW;
- padidinti gaminančių vartotojų leidžiamą įsirengti elektrinių suminę galią nuo 100 MW iki 200 MW, paskirstant 100 MW buitiniams vartotojams ir 100 MW kitiems asmenims;
- supaprastinti mažos iki 30 kW galios elektrinių įrengimo procedūras.

Derinimas: teikiami pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas patikslinti įstatymų projektai. Į esmines pastabas atsižvelgta. Įstatymų projektai svarstyti 2018-11-20 Vyriausybės tarpinstituciniame pasitarime, esminių institucijų pastabų nebuvo.

Prieš tai projektai derinti su suinteresuotais subjektais, nesuderintoms pastaboms aptarti, vadovaujantis Vyriausybės darbo reglamento nustatyta tvarka, organizuotas tarpinstitucinis pasitarimas. Esminių nesuderintų pastabų nėra, paaiškinimai dėl keleto pastabų, į kurias neatsižvelgta, pateikti lydraštyje.

Atitiktis Vyriausybės programai: teikiami įstatymų projektai tiesiogiai įgyvendina Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonių plano 1.5.3. darbą „Teisinių ir ekonominių priemonių sukūrimas, siekiant sumažinti oro taršą ir klimato kaitą“ ir 4.1.6. darbą „Vidaus energijos gamybos didinimas, panaudojant vietinius ir atsinaujinančius energijos išteklius“.

Dalykinio vertimo išvada:

Siūlytina įstatymų projektus svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.

Politikos įgyvendinimo grupės patarėja

Šarūnė Navickaitė-Dulaitienė